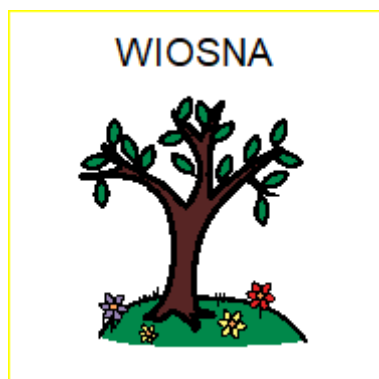

PROGRAM STYMULACJI POLISENSORYCZNEJ WEDŁUG
PÓR ROKU NA PODSTAWIE KSIĄŻKI „ROZWÓJ DAJE RADOŚĆ”
JACKA KIELINA

Wiosną stymulujemy kolorem zielonym, który kojarzy się z siłą tworzenia, wzrostu, z procesem dorastania. Tęsknota do zieleni jest symbolicznie postrzegana jako pragnienie odnowy. Zieleń łagodzi, przynosi zadowolenie, daje spokój, uspakaja i odpręża. Żywiołem wiosny jest ziemia. Ma zdecydowaną barwę, specyficzny zapach, a ze względu na swoją strukturę, wilgotność i temperaturę dostarcza dziecku złożonych doznań dotykowych. W przypadku dzieci niepełnosprawnych, które rzadko mają możliwość obcować z tym żywiołem jest to bardzo cenne przeżycie. Można bawić się ziemią, nasypać ją do blaszki lub innego pojemnika. Dziecka może zanurzać w niej dłonie, stopy, wąchać ją. Wiodącym smakiem jest gorzko-kwaśny smak cytryny posypanej cukrem. Fundujemy również dzieciom doznania muzyczne przy pomocy zabaw z bębniem, który jest najlepszym źródłem bodźców dźwiękowo-wibracyjnych. Podczas zabawy bębniem możemy ćwiczyć naprzemiennność i grać na nim „Raz Ty, raz ja”. Zapach przypisany wiosnie to zapach cytrynowy. Działa on antyseptycznie, pobudza apetyt i ożywia. Zapach wykorzystujemy rozcierając olejek na dłoni dziecka, zapalając lampkę zapachową. Manipulacja barwą odbywa się poprzez zmianę całego wnętrza pomieszczenia, w którym się bawimy. Można bawić się z dziećmi zielonymi chustami, wstążkami, paskami bibuły. Można zakrywać dziecko, bawić się w akuku. Ekspozujemy wszystko to co kojarzy nam się z wiosną: zieleń, ziemia, trawa, liście zielone, sadzonki, kwiaty, motyle, odgłosy owadów, odgłosy ptaków, ilustracje ptaków itd.

	<p>WIOSNA</p>
ŻYWIÓŁ	<p>ZIEMIA</p>
KOLOR	<p>ZIELEŃ</p>
ZAPACH	<p>cytrynowy</p>
SMAK	<p>cytryna z cukrem</p>
INSTRUMENT	<p>BĘBEN</p>
REKWIZYTY	<p>ZIELONE WSTAŻKI, CHUSTY</p>
GŁOSKI	<p>O</p>

Symbole te są dla nas inspiracją do pracy z dzieckiem, której celem podrzędnym jest stymulacja i aktywizacja poszczególnych zmysłów wpływających na rozwój człowieka.

1. Stymulacja percepcji wzrokowej

- aktywizowanie zmysłu wzroku (doświadczenie bodźców wzrokowych)
- rozwijanie spostrzegawczości, koncentracji wzrokowej
- wydłużanie czasu koncentracji wzroku na bodźcach wizualnych
- rozwijanie kierunkowości spostrzegania (zdolności poruszania oczami we wszystkich kierunkach i podążania wzrokiem za poruszającymi się przedmiotami)
- rozwijanie pamięci wzrokowej (przewidywanie kolejności następujących po sobie czynności, przedmiotów, barw)
- kształcenie analizy i syntezy wzrokowej
- oddziaływanie za pomocą barw na nastrój, samopoczucie i aktywizację dziecka

2. Stymulacja percepcji słuchowej

- aktywizowanie zmysłu słuchu
- poszerzanie zasobu doświadczeń w zakresie percepcji słuchowej
- usprawnianie koncentracji na bodźcach słuchowych
- zmniejszanie lęku przed dźwiękami nieznanymi
- reagowanie na różne sygnały (szukanie źródła dźwięku)
- rozwijanie umiejętności różnicowania dźwięków otoczenia i dźwięków mowy (dźwięki różnych przedmiotów, instrumentów, dźwięki natury, głos ludzki)
- doświadczenie znaczenia pojęć: cicho-głośno, dźwięki wysokie-niskie, szybko-wolne, przerywane-ciągłe
- rozwijanie pamięci, analizy i syntezy słuchowej
- rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej i słuchowo-wzrokowej
- aktywizowanie uczniów do wytwarzania dźwięków przy pomocy różnych przedmiotów, instrumentów, aparatu głosowego
- oddziaływanie na samopoczucie i nastrój

3. Stymulacja percepcji dotykowej

- zachęcanie ucznia do badania przedmiotów o różnej fakturze (aktywizacja zmysłu dotyku)
- nabywanie różnych doświadczeń dotykowych (ciepło-zimno, sucho-mokro, szorstko-gładko itp.) i łączenie ich z różnymi przedmiotami i sytuacjami (rozwijanie pamięci dotykowej)
- wyczuwanie poszczególnych części ciała w trakcie masowania ich różnymi materiałami

4. Stymulacja percepcji węchowej

- aktywizacja zmysłu węchu
- gromadzenie doświadczeń węchowych (poznawanie różnych zapachów)
- poszukiwanie źródła zapachu
- kojarzenie zapachu z różnymi substancjami

5. Stymulacja percepcji smakowej

- aktywizacja zmysłu smaku
- rozwijanie percepcji smakowej (akceptacja nowego smaku, posiłku)
- reagowanie na określony smak i nabywanie umiejętności różnicowania smaku

6. Stymulacja zmysłu równowagi

- doświadczanie ruchu
- normalizowanie napięcia mięśniowego
- rozwijanie orientacji w schemacie ciała
- rozwijanie orientacji przestrzennej
- wzbogacanie aktywności

Aktywizacja poszczególnych zmysłów za pomocą bodźców stosowanych w metodzie porannego kręgu przeprowadzana jest zawsze według stałego schematu, dzięki czemu dzieci uczą się identyfikować działania i przewidywać zdarzenia, co ma znaczący wpływ na rozwijanie u nich poczucia bezpieczeństwa.

Bibliografia:

- Kielin J.: „Rozwój daje radość” GWP 1999.
- Polkowska I.: „Praca rewalidacyjna z dziećmi upośledzonymi umysłowo w szkole życia. WSiP 1998.
- Piszczek M. (2000) „Edukacja uczniów z głębokim upośledzeniem umysłowym”, Warszawa, CMPP-P MEN.